

# Prof. Frederik Zuiderveen Borgesius

Egalitatea, inteligența artificială, algoritmi și  
deciziile automate:

Cum se poate identifica și combate  
discriminarea din perspectiva IA?



Universitatea Radboud



Această sesiune de formare este finanțată în cadrul „Programului Drepturi, Egalitate și Cetățenie 2014-2020” al Comisiei Europene

4 octombrie 2021, ERA

Aplicarea legislației UE de combatere a discriminării

1

## The Wall Street Journal

Acest exemplar vă este strict destinat. Pentru a comanda exemplare spre a le distribui colegilor sau clienților dvs., intrați pe <https://www.direprints.com>  
<http://www.wsj.com/articles/SB1000142412788732377204578189391813881534>

### CE ȘTIU EI

### Prețurile și ofertele de pe site-uri variază în funcție de informațiile utilizatorilor

Articol de JENNIFER VALENTINO-DEVRIES,  
JEREMY SINGER-VINE și ASHKAN SOLTANI  
24 decembrie 2012

2

## Impozitul tigroaicei: asiaticii au șanse aproape duble să obțină un preț mai bun din partea Princetown Review



Propublica, 1 septembrie 2015

3

## Legislația în materie de combateră a discriminării

4

# Legislația în materie de combatere a discriminării

Discriminare directă

Discriminare indirectă

5

## Discriminare directă



Africa de Sud, apartheid în perioada 1948-1990

6

## **Discriminare indirectă**

- (i) aparent, este o practică neutră
  - (ii) care afectează persoanele de o anumită etnie
- = interzisă.

Directiva 2000/43/CE de punere în aplicare a principiului egalității de tratament fără deosebire de rasă, Art 2(2)(b)

7

## **Discriminarea indirectă**

- (i) aparent, este o practică neutră
  - (ii) care afectează persoanele de o anumită etnie
- = interzisă.
- (iii) cu excepția cazului în care: practica (a) are un scop legitim, (b) este proporțională

Directiva 2000/43/CE de punere în aplicare a principiului egalității de tratament fără deosebire de rasă, Art 2(2)(b)

8

## Discriminare indirectă

Este nerelevant dacă situația de discriminare se produce întâmplător sau intenționat.

9

**Impozitul tigroaicei: asiaticii au șanse aproape duble să obțină un preț mai bun din partea Princeton Review**



Propublica, 1 septembrie 2015

10

## **Discriminare indirectă**

Discriminare indirectă:

- (i) Este o practică neutră?

11

## **Discriminare indirectă**

Discriminare indirectă:

- (i) Este o practică neutră?



12

## Discriminare indirectă

Discriminare indirectă:

- (i) Este o practică neutră? ✓
- (ii) Aduce atingere vreunui grup etnic?

13

## Discriminare indirectă

Discriminare indirectă:

- (i) Este o practică neutră? ✓
- (ii) Aduce atingere vreunui grup etnic? ✓

14

## Discriminare indirectă

- (i) aparent, este o practică neutră
  - (ii) care afectează persoanele de o anumită etnie
- = interzisă.

Directiva 2000/43/CE de punere în aplicare a principiului egalității de tratament fără deosebire de rasă, Art 2(2)(b)

15

## Discriminare indirectă

- (i) Aparent, este o practică neutră
  - (ii) care afectează persoanele de o anumită etnie
- = interzisă.
- (iii) Cu excepția cazului în care: practica (a) are un scop legitim, (b) este proporțională

Directiva 2000/43/CE de punere în aplicare a principiului egalității de tratament fără deosebire de rasă, Art 2(2)(b)

16



## **Discriminare indirectă**

(a) Este maximalizarea profitului un scop legitim?

17

## **Discriminare indirectă**

(a) Este maximalizarea profitului un scop legitim?

Judecătorii probabil ar răspunde că Da.

18

## **Discriminare indirectă**

(b) Diferențierea de preț este proporțională?

19

## **Discriminare indirectă**

(b) Diferențierea de preț este proporțională?

Depinde...

20

## Discriminare indirectă

(b) Diferențierea de preț este proporțională?

Depinde de...

- tipul de produs (de ex. supermarket / caviar)
- diferența de preț (300 euro / 3 cenți)
- ...

21

## Discriminare indirectă

Diferențierea de preț este o formă interzisă de discriminare indirectă?

Depinde.

22

## **Legea protecției datelor ar putea fi de folos**

Printre cerințele din Regulamentul General privind Protecția Datelor (GDPR) se numără:

- Transparența referitoare la utilizarea datelor cu caracter personal
- Evaluarea impactului protecției datelor (DPIA) pentru practici de mare risc în materie de date personale

23

## **Concluzia 1**

Pe termen scurt: impune cu strictețe

- legislația de combatere a discriminării
- legislația privind protecția datelor.

24

## **Concluzia 2**

Pe termen lung: ar putea fi necesare norme noi.

25

## **Puncte slabe ale legislației de combatere a discriminării**

26

## **Puncte slabe ale legislației de combatere a discriminării**

- Interdicția discriminării indirecte: nuanțată,  
dar vagă

27

## **Puncte slabe ale legislației de combatere a discriminării**

- Interdicția discriminării indirecte: nuanțată,  
dar vagă
- Discriminarea acționată de IA poate rămâne  
disimulată

28

## **Puncte slabe ale legislației de combatere a discriminării**

Câteva probleme: depășește cu mult aria de aplicare

29

## **Puncte slabe ale legislației de combatere a discriminării**

Câteva probleme: depășește cu mult aria de aplicare

(i) Adâncește inechitatea financiară

30

# The Wall Street Journal

Acest exemplar vă este strict destinat. Pentru a comanda exemplare spre a le distribui colegilor sau clienților dvs., intrați pe <https://www.direprints.com>  
<http://www.wsj.com/articles/SB1000142412788732377204578189391813881534>

## **CE ȘTIU EI**

### **Prețurile și ofertele de pe site-uri variază în funcție de informațiile utilizatorilor**

Articol de JENNIFER VALENTINO-DEVRIES,  
JEREMY SINGER-VINE și ASHKAN SOLTANI  
24 decembrie 2012

31

## **Puncte slabe ale legislației de combatere a discriminării**

Câteva probleme: depășește cu mult aria de aplicare

- (i) Adâncește inechitatea financiară
- (ii) Criteriile sunt aparent nerelevante

32



## Puncte slabe ale legislației de combatere a discriminării

Câteva probleme: depășește cu mult aria de aplicare

(i) Adâncește inechitatea financiară

(ii) Criteriile sunt aparent nerelevante

### Premies verzekeringen verschillen tot op huisnummer

Nieuws - De premie voor de inboedel van een woonhuis of autoverzekering blijkt per postcode, huisnummer of zelfs huisnummertoevoeging te kunnen verschillen.

Gepubliceerd op: 20 augustus 2015



33

## Soluții?

Este posibil să fie necesare norme noi:

Norme specifice sectorului de activitate

34

# Consolidarea protecției juridice împotriva discriminării prin algoritmi și inteligență

Frederik J. Zuiderveen Borgesius  

Received 04 Jun 2019, Accepted 10 Mar 2020, Published online: 25 Mar 2020



35

## Vă mulțumesc!

twitter: @Fborgesius

email: [frederikzb@cs.ru.nl](mailto:frederikzb@cs.ru.nl)



Universitatea Radboud



36